

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG‘ONA DAVLAT TEXNIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Farg‘ona davlat texnika universiteti

II va IB prorektorlar

Sh.M.Davlyatov

06 2026 yil

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI
HAMDA NOMLI DAVLAT STIPENDIYALARI
TANLOVI NOMZODLARI UCHUN
“O‘ZBEKISTON TARIXI” FANIDAN

FAN DASTURI

Farg‘ona-2026

Farg'ona davlat texnika universitetining 2026-yil 26-maydagi 404-Sh/T-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan O'zbekiston tarixi fanidan magistratura va bakalavriat bosqichi talabalari uchun O'zbekiston Respublikasi Prezidenti davlat stipendiyasi hamda nomli davlat stipendiyalarning saralash sinovlari va suhbatlarini o'tkazish uchun mazkur fan dasturi ishlab chiqildi.

Tuzuvchi: Sh.X. Xonqulov

Taqrizchilar: A.N. Maxmudova "Ijtimoiy fanlar va sport" kafedrası katta o'qituvchisi

Fan dastur Farg'ona davlat texnika universiteti "Ijtimoiy fanlar va sport" kafedrası yig'ilishining 23.06.2026 ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan.

"Ijtimoiy fanlar va sport" kafedrası mudiri

A.A. Komilov

Kirish

Ushbu o'quv dasturi magistratura va bakalavriatning ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib, O'zbekiston tarixining eng qadimgi davrlaridan tortib hozirgi zamongacha bo'lgan tarixiy jarayonlarni o'z ichiga oladi.

Dasturda O'zbekiston tarixining qadimgi, o'rta asrlar, yangi davr, sovet mustamlakachiligi hamda mustaqillik davri bosqichlari ilmiy asosda yoritilgan. Shuningdek, tarixni davrlashtirish masalalari, moddiy va yozma manbalar, arxiv hujjatlari asosida ilmiy tahlil qilishga alohida e'tibor qaratilgan.

Mazkur fan jamiyat va insoniyat rivojlanishi, o'zbek xalqining etnik shakllanish jarayonlari, davlatchilik tarixi, uning bosqichlari hamda tarixiy taraqqiyotning asosiy xususiyatlarini yoritishga xizmat qiladi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan islohotlar, xususan, 2017–2030-yillarga mo'ljallangan Harakatlar strategiyasi doirasida amalga oshirilgan ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy o'zgarishlar mamlakat taraqqiyotining yangi bosqichini belgilab berdi.

FAN DASTURINING MAZMUNI

Dastur quyidagi asosiy ilmiy va metodik yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

1. O'zbekiston tarixining davrlashtirilishi va manbashunoslik

O'zbekiston tarixini ilmiy davrlarga ajratish tamoyillari, tarixiy jarayonlarni tahlil qilish usullari, manbalar bilan ishlash metodologiyasi o'rganiladi. Talabalar moddiy madaniyat yodgorliklari, yozma manbalar va arxiv hujjatlarining tarixiy ahamiyatini tahlil qilish ko'nikmalarini egallaydilar.

2. Qadimgi va o'rta asrlar davlatchiligi

Markaziy Osiyo hududida shakllangan qadimgi davlatlar — Parkana, Baqtriya, So'g'diyona, Kushonlar davlati, Turk hoqonligi, Somoniylar, Qoraxoniylar hamda Temuriylar davrida davlatchilik tizimining rivojlanishi o'rganiladi.

3. O'rta Osiyoning xonliklarga bo'linishi va mustamlaka davri

Buxoro amirligi, Xiva va Qo'qon xonliklari tarixiy taraqqiyoti, ularning siyosiy-iqtisodiy holati, ichki ziddiyatlar hamda Rossiya imperiyasi tomonidan bosib olinishi jarayonlari yoritiladi.

4. Sovet davri tarixi

O'zbekistonning Sovet Ittifoqi tarkibidagi davri, sanoatlashtirish, kollektivlashtirish siyosati, mafkuraviy tizim, madaniy va ijtimoiy o'zgarishlar, shuningdek, qatag'on siyosatining salbiy oqibatlari tahlil qilinadi.

5. Mustaqillik va "Yangi O'zbekiston" davri

1991-yildan keyingi mustaqil O'zbekiston taraqqiyoti, davlat suvereniteti mustahkamlanishi, demokratik islohotlar, iqtisodiy modernizatsiya va fuqarolik jamiyatining shakllanishi o'rganiladi.

Alohida ravishda "Yangi O'zbekiston" konsepsiyasi, "Inson qadri uchun" tamoyili, hamda 2030 Strategiyasi doirasidagi islohotlar tahlil qilinadi.

6. Iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy islohotlar

Bozor iqtisodiyotiga o'tish jarayoni, soliq va bank tizimidagi o'zgarishlar, investitsiya muhiti, raqamli iqtisodiyot, ijtimoiy himoya tizimi va davlat xizmatlari modernizatsiyasi yoritiladi.

7. Ta'lim, sog'liqni saqlash va yoshlar siyosati

Ta'lim tizimining modernizatsiyasi, inson kapitalini rivojlantirish, sog'liqni saqlash tizimidagi islohotlar, yoshlar siyosati va "Besh tashabbus" dasturining ahamiyati o'rganiladi.

8. Demokratik institutlar va fuqarolik jamiyati

Oliy Majlis, sud-huquq tizimi, siyosiy partiyalar, ommaviy axborot vositalari hamda fuqarolik jamiyatining rivojlanish jarayonlari tahlil qilinadi.

9. Tashqi siyosat va xalqaro munosabatlar

O'zbekistonning ochiq va pragmatik tashqi siyosati, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorligi, Markaziy Osiyodagi mintaqaviy integratsiya jarayonlari o'rganiladi.

10. Xalqaro reyting va indekslar

Global raqobatbardoshlik, iqtisodiy erkinlik, biznes yuritish, inson salohiyati va innovatsion rivojlanish indekslarida O'zbekistonning o'rnini hamda bu boradagi islohotlar tahlil qilinadi.

O'zbekiston tarixi fanidan magistratura va bakalavriat bosqichi talabalari uchun o'zbekiston respublikasi prezidenti davlat stipendiyasi hamda nomli davlat stipendiyalar saralash suhbatlari uchun taxminiy savollar

1. "O'zbekistonning eng yangi tarixi" fanining o'rganish predmeti, maqsadi va vazifalari nimalardan iborat?

Tayanch iboralar: *O'zbekiston tarixi, davr, tarixiy jarayonlar, fan predmeti, islohot, milliy, metodologiya, manba.*

2. Raqamlashtirish jarayonlari ta'lim, sog'liqni saqlash va turizm kabi sohalaridagi xizmatlar sifatini oshirishda qanday imkoniyatlar yaratmoqda?

Tayanch iboralar: *raqamlashtirish, xizmatlar sifati, innovatsion texnologiyalar, ijtimoiy sohalar*

3. Yangi O'zbekistonda ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar? mohiyati nimalardan iborat?

Tayanch iboralar: *Ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, "Inson kapitali"ni rivojlantirish, Maktabgacha ta'lim qamrovi (70→80–100%) oshirish, "Ilk qadam", "Barkamol avlod", "Temurbeklar maktabi" loyihalari, 11 yillik ta'limning tiklanishi.*

4. O'zbekiston tarixini davrlashtirish masalasining ahamiyati nimada?

Tayanch iboralar: *davrlashtirish, tarixiy bosqichlar, davrlar tizimi, jarayon, ilmiy tahlil, tafakkur, davlatchilik, tarixshunoslik, taraqqiyot.*

5. Sport sohasining rivojlantirilishi yoshlar faoliyati, ommaviy sport va professional sportning kengayishiga qanday hissa qo'shmoqda?

Tayanch iboralar: *sport islohotlari, yoshlar, ommaviy sport, professional sport, boks, futbol*

6. Demokratik davlatning ijtimoiy-siyosiy belgilari?

Tayanch iboralar: *Xalq hokimiyatchiligi, Konstitutsiyaviylik va qonun ustuvorligi, Hokimiyatlar bo'linishi (qonun, ijro, sud), Ko'ppartiyaviylik va siyosiy pluralizm, Erkin saylovlar, So'z va matbuot erkinligi.*

7. Mamlakatimizda buyuk zotlar tavallud to'ylari keng nishonlanishining ma'naviy-tarbiyaviy ahamiyati nimalardan iborat?

Tayanch iboralar: *milliy, ma'naviy, ma'rifiy, vatanparvar, siymo, qadriyat, adolat, alloma, tafakkur.*

8. Turizm sohasida joriy etilgan yangi yondashuvlar O'zbekistonning xalqaro turistlar uchun jozibadorligini qanday oshirmoqda?

Tayanch iboralar: *turizm islohotlari, yangi yondashuvlar, xalqaro jozibadorlik, rivojlanish, ekoturizm*

9. OAV nima uchun IV-hokimiyat?

Tayanch iboralar: *Demokratiyaning asosiy institutlaridan biri, Jamoatchilik nazorati vositasi, Hokimiyatlar faoliyatining ochiqligi va shaffofligi, Axborot erkinligi, Ommaviy fikrni shakllantirish*

10. "O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatining asoslari to'g'risida"gi 1991-yilgi qonunning maqsadi va ahamiyati nimadan iborat?

Tayanch iboralar: *davlat, siyosat, qonun, huquq, axloqiy, tarbiya, ta'lim, himoya, avlod.*

11. Sog'liqni saqlash tizimining modernizatsiya qilinishi aholining hayot sifati va sog'lom umr ko'rish davomiyligiga qanday ta'sir ko'rsatmoqda?

Tayanch iboralar: *sog'liqni saqlash, modernizatsiya, hayot sifati, sog'lom umr*

12. O'zbekistonda parlament tizimi Oliy Majlisning kelib chiqish tarixi va oxirgi o'zgarishlar nimalarda kuzatilmoqda?

Tayanch iboralar: *2005-yil – ikki palatali parlament (Qonunchilik palatasi va Senat), Demokratik institutlarning mustahkamlanishi, 2023-yil Konstitutsiyaviy islohotlari, Parlament vakolatlarining kengaytirilishi, Deputatlar javobgarligi va ochiqligi oshishi.*

13. O'zbekiston tarixini o'rganishda qaysi manbalar asosiy ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi?

Tayanch iboralar: *manbashunoslik, hujjat, arxiv materiallari, yozma, etnografik, namuna, arxeologik, tadqiqot*

14. Yangi O'zbekistonda ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan tub o'zgarishlarning asosiy maqsadi nimadan iborat?

Tayanch iboralar: *ta'lim islohotlari, tub o'zgarishlar, Yangi O'zbekiston, maqsad, ta'limni hususiy lashtirilishi*

15. Bugungi globallashuv davrining yoshlar ta'lim-tarbiyasiga ta'siri?

Tayanch iboralar: *Dunyo darajasidagi ta'lim standartlariga moslashuv, Axborot olish imkoniyatining kengayishi, Yoshlar ishlari agentligi.*

16. Eng yangi davr" atamasi O'zbekiston tarixida qaysi davrni qamrab oladi?

Tayanch iboralar: *demokratik, fuqarolik jamiyati, strategiya, tashabbus, davr, tarix, bosqich, mustaqillik.*

17. Yangi O'zbekistonda raqamlashtirish jarayonlari ijtimoiy xizmatlar sifatini oshirishda qanday imkoniyatlar yaratmoqda?

Tayanch iboralar: *raqamlashtirish, ijtimoiy xizmatlar, sifatni oshirish, innovatsiya*

17. Iqtisodiy sohada amalga oshirilayotgan islohotlar va ularning samarasi.

Tayanch iboralar: *erkin bozor iqtisodiyoti, soliq islohotlari, investitsiya muhiti, eksport salohiyati, raqamli iqtisodiyot, tadbirkorlikни ривожлантируи*

19. O‘zbek davlatchiligining shakllanish jarayonini tarixiy bosqichlar asosida izohlang.

Tayanch iboralar: *davlatchilik, jarayon, Parkana, Turk hoqonligi, Somoniylar, Qoraxoniylar, Temuriylar.*

20. Ta‘lim, sog‘liqni saqlash va uy-joy siyosatidagi zamonaviy islohotlar jamiyat farovonligiga qanday ta‘sir ko‘rsatmoqda?

Tayanch iboralar: *ta‘lim, sog‘liqni saqlash, uy-joy siyosati, farovonlik*

21. Ta‘lim tizimidagi islohotlarning “Yangi O‘zbekiston” taraqqiyotidagi o‘rni. “Yangi O‘zbekiston – Uchinchi Renessans sari” g‘oyasining ma‘naviy-axloqiy asoslari

Tayanch iboralar: *oliy ta‘lim islohoti, dual ta‘lim tizimi, xorijiy hamkorlik, yoshlar siyosati, ma‘rifat, ilm-fan, innovatsiya, milliy o‘zlik, ma‘naviy tiklanish.*

22. O‘rta Osiyoning xonliklarga bo‘linib ketishi.

Tayanch iboralar: *xonliklar, Buxoro xonligi, Xiva xonligi, Qo‘qon xonligi, parokandalik, nizo, mustamlakachilik, inqiroz, imperiya.*

23. Aholining ijtimoiy zaif qatlamlarini qo‘llab-quvvatlashda “Yangi O‘zbekistonning ijtimoiy davlat” konsepsiyasi qanday o‘rin tutadi?

Tayanch iboralar: *ijtimoiy davlat, zaif qatlamlar, qo‘llab-quvvatlash, konsepsiya, temir daftar, ayollar daftari*

24. Prezident tashabbuslari asosida xalqaro maydonda O‘zbekistonning nufuzi qanday oshmoqda?

Tayanch iboralar: *tinchlik siyosati, mintaqaviy hamkorlik, BMT minbaridagi tashabbuslar, ekologiya, Orolbo‘yi dasturi, tashqi siyosiy ishonch.*

25. Jadidchilik harakati g‘oyalari mustaqillik g‘oyalariga qanday ta‘sir ko‘rsatgan?

Tayanch iboralar: *jadidchilik, ma‘rifatparvarlik, milliy, erkinlik, ozodlik, ta‘lim, madaniyat, tafakkur, Mahmudxo‘ja Behbudiy*

26. Ijtimoiy himoya tizimini modernizatsiya qilish bo‘yicha amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy yo‘nalishlari nimalardan iborat?

Tayanch iboralar: *ijtimoiy himoya, modernizatsiya, islohotlar, ustuvor yo‘nalishlar*

27. Xalqaro reyting va indekslar to‘g‘risida tushucha bering.

Tayanch iboralar: *, Global raqobatbardoshlik indeksi, Biznesni yuritish yengilligi indeksi, Iqtisodiy erkinlik indeksi, Sanoat raqobatbardoshligi indeksi, Inson salohiyati rivojlanishi indeksi, Transchegaraviy investitsiyalash indikatorlari, to‘g‘ridan to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarni tartibga solish indeksi*

28. Temur va temuriylar davrida ilm-fan qanday rivojlangan?

Tayanch iboralar: *Amir Temur, temuriylar, ilm-fan, markaz, Ulug‘bek rasadxonasi, astronomiya, matematika, tibbiyot, Alisher Navoiy, Abdurahmon Jomiy, me‘morchilik*

29. Yangi O‘zbekistonda ijtimoiy sohani rivojlantirishda “inson qadri” tamoyili qanday mazmunda talqin etilmoqda?

Tayanch iboralar: *Yangi O‘zbekiston, inson qadri, tamoyil, ijtimoiy siyosat, talim, sog‘liqni saqlash*

30. O'zbekiston ijtimoiy-siyosiy o'zgarishlarning xalqaro reyting va indekslarda aks etishi.

Tayanch iboralar: *xalqaro reyting va indeks, tinchlik va xavfsizlik, xorijiy investorlar, xalqaro iqtisodiy munosabatlar, Global raqobatbardoshlik indeksi, Biznesni yuritish yengilligi indeksi, Iqtisodiy erkinlik indeksi, Sanoat raqobatbardoshlik indeksi, Inson salohiyati rivojlanishi indeksi*

31. Shiroq, Spitamen va Jaloliddin Manguberdilar kabi qahramonlarning vatan ozodligi yo'lidagi jasoratlarini tahlil qiling.

Tayanch iboralar: *qahramonlik, vatanparvarlik, Shiroq, Spitamen, Jaloliddin Manguberdi, ozodlik, jasorat, fidoyilik, g'urur*

32. Aholi, ayniqsa yoshlar o'rtasida inson huquqi madaniyatini oshirishda ta'lim-tarbiya tizimi qaysi vazifalarni bajaradi?

Tayanch iboralar: *inson huquqi madaniyati, yoshlar, ta'lim-tarbiya tizimi, vazifalar, erkinliklar, huquqlar, burchlar*

33. O'zbekiston iqtisodiy va madaniy hayotida ro'y berayotgan o'zgarishlarning xalqaro reyting va indekslarda aks etishi.

Tayanch iboralar: *PQ-246-son Qaror, global pandemiya, Iqtisodiy erkinlik indeksi, Ayollar, biznes va qonun, Oila va xotin-qizlar qo'mitasi, Harakatlanish erkinligi, Tadbirkorlik va Mulkka egalik qilish ko'rsatkichlari*

34. Sovet hokimiyati davrida O'zbekistonning siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayotida qanday ijobiy va salbiy o'zgarishlar kuzatildi?

Tayanch iboralar: *sanoatlashtirish, mafkura, kollektivlashtirish, ta'lim, sog'liqni saqlash, huquq, repressiya, mustamlakachilik, qaramlik, cheklov.*

35. Inson huquqlari bo'yicha milliy institutlar (Ombudsman, Inson huquqlari markazi) faoliyatining takomillashtirilishi qanday natijalar bermoqda?

Tayanch iboralar: *deklaratsiya, Ombudsman, milliy institutlar, faoliyat samaradorligi, inson huquqlari*

36. O'zbekiston Respublikasining xalqaro reyting va indekslardagi o'rnini yaxshilash borasida olib borilayotgan ishlar.

Tayanch iboralar: *PF-5687-son Farmon, xorijiy reyting agentliklari bilan hamkorlik, Xalqaro reyting va indekslar bilan ishlash departamenti, Xalqaro reyting va indekslar bilan ishlash departamenti, Xalqaro reyting va indekslar bilan ishlash boshqarmalari*

37. O'zbekistonning jahon hamjamiyatidagi o'rni va nufuzi qanday shakllanmoqda?

Tayanch iboralar: *mustaqillik, milliy manfaat, xalqaro e'tirof, tinchliksevar siyosat, hamkorlik, islohotlar, barqaror taraqqiyot.*

38. Sud-huquq tizimidagi liberallashtirish jarayonlari fuqarolarning huquq va erkinliklarini himoyalashga qanday xizmat qilmoqda?

Tayanch iboralar: *sud-huquq tizimi, liberallashtirish, fuqarolarning huquqlari, himoya mexanizmlari, jinoiy javobgarlik, mamuriy javobgarlik*

39. O'zbekiston Respublikasi uchun ustuvor bo'lgan xalqaro reyting va indekslar bo'yicha samaradorlikning eng muhim ko'satkichlarini ko'tarish uchun

mas'ul tashkilotlar va ularning faoliyatini kuchaytirish borasida qilinayotgan ishlar.

Tayanch iboralar: *xalqaro reyting va indeks, tinchlik va xavfsizlik, xorijiy investorlar, xalqaro iqtisodiy munosabatlar, Inson salohiyati rivojlanishi indeksi, Transchegaraviy investitsiyalash indikatorlari, to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarni tartibga solish indeksi, to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalar uchun jozibadorlik indeksi, "Standard and Poor's", "Moody's", "Fitch Ratings" agentliklari*

40. O'zbekistonning tashqi siyosatida "ochiq eshiklar siyosati" qanday mazmunga ega?

Tayanch iboralar: *diplomatik aloqalar, hamkorlik tamoyili, manfaatlar muvozanati, mustaqil tashqi siyosat, xalqaro ishonch.*

41. Shaxs qadr-qimmatini ta'minlash bo'yicha qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarning jamiyat rivojiga ta'siri qanday?

Tayanch iboralar: *shaxs qadr-qimmat, huquqiy hujjatlar, ta'sir, jamiyat rivoji, vijdon erkinligi*

42. O'zbekiston Respublikasining xalqaro reyting va indekslardagi o'rnini oshirishda to'siq bo'layotgan muammolarni bartaraf etish yuzasidan olib borilayotgan chora-tadbirlar.

Tayanch iboralar: *Xalqaro reyting va indekslar haqida ma'lumot, investitsiyaviy jozibadorlik, chet el investorlarining qiziqishini oshirish, Mamlakatlarga xos xatarlarni tasniflash, Iqtisodiy erkinlik, Logistika samaradorligi, Biznes yuritish*

43. Markaziy Osiyoda tinchlik va barqarorlikni ta'minlashda O'zbekistonning o'rnini qanday?

Tayanch iboralar: *mintaqaviy xavfsizlik, chegaradosh davlatlar, transport-logistika, energetika, suv muammosi, muloqot, hamjihatlik.*

44. O'zbekistonda inson huquqlarini kafolatlash bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy yo'nalishlari nimalardan iborat?

Tayanch iboralar: *huquqlar, erkinliklar, inson huquqlari, islohotlar, kafolat, asosiy yo'nalishlar.*

45. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha Harakatlar strategiyasi.

Tayanch iboralar: *Суд ҳоқимияти, суднинг нуфузини ошириш, суд тизимини демократлаштириш ва такомиллаштириш, Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, Иқтисодиёт, Давлат ва жамият, Ижтимоий соҳа, Хавфсизлик, миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенглик*

46. "Yangi O'zbekiston" konsepsiyasining jahon hamjamiyati bilan aloqalarni rivojlantirishdagi o'rnini.

Tayanch iboralar: *modernizatsiya, islohotlar, xalqaro imij, ijobiy o'zgarishlar, siyosiy ochiqlik, global hamkorlik.*

47. Yangi O'zbekistonda xalqchil va insonparvar davlat qurishning ijtimoiy-siyosiy ahamiyati

Tayanch iboralar: *virtual qabulxonalar, Inson qadrini yuksaltirish, erkin fuqarolik jamiyat, OAVlar, veb-saytlar hamda ijtimoiy tarmoqlar*

48. O‘zbekiston Respublikasining Yangi tahrirdagi Konstitutsiyasining umumxalq tomonidan qabul qilinishi (2023 y. 30 aprel).

Tayanch iboralar: *Konstitutsiya, qo‘shimchalar kiritish, inson huquqlari, demokratiya, erkinlik, barqarorlik, tenglik va taraqqiyot*

49. “Yangi O‘zbekiston” konsepsiyasining jahon hamjamiyati bilan aloqalarni rivojlantirishdagi o‘rni.

Tayanch iboralar: *modernizatsiya, islohotlar, xalqaro imij, ijobiy o‘zgarishlar, siyosiy ochiqlik, global hamkorlik.*

50.O‘zbekiston – 2030 strategiyasi.

Tayanch iboralar: *PF-158, 100 ta maqsad, adolatli va zamonaviy davlat, xalqaro standartlar, ijtimoiy himoya, barqaror iqtisodiy o‘sinh, aholi talablari.*

51.“Taraqqiyot strategiyasi” doirasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar.

Tayanch iboralar: *Кенг жамоатчилик муҳокамаси, инсон ҳуқуқларини таъминлаш, адолат ва қонун устуворлиги, адолатли ижтимоий сиёсат, инсон капиталини ривожлантириш, соҳани янги босқичга олиб чиқиш*

52.O‘zbekiston fuqarolarining xalqaro maydondagi yutuqlari mamlakat obro‘sig a qanday ta’sir ko‘rsatadi?

Tayanch iboralar: *sportchilar, olimlar, madaniyat arboblari, xalqaro tanlovlar, milliy g‘urur, global e’tirof.*

53.“Taraqqiyot strategiyasi” doirasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar.

Tayanch iboralar: *Кенг жамоатчилик муҳокамаси, инсон ҳуқуқларини таъминлаш, адолат ва қонун устуворлиги, адолатли ижтимоий сиёсат, инсон капиталини ривожлантириш, соҳани янги босқичга олиб чиқиш.*

54.O‘zbekiston – 2030 strategiyasi.

Tayanch iboralar: *PF-158, 100 ta maqsad, adolatli va zamonaviy davlat, xalqaro standartlar, ijtimoiy himoya, barqaror iqtisodiy o‘sinh, aholi talablari*

5.Yangi O‘zbekiston g‘oyasining mazmuni va ahamiyati nimada? Yangi O‘zbekiston islohotlarining istiqboli va fuqarolarning undagi o‘rni.

Tayanch iboralar: *yangi davr, milliy tiklanish, xalq ishonchi, taraqqiyot yo‘li, adolat va ochiqlik, xalq ishtiroki, ijtimoiy mas’uliyat, yangi avlod rahbarlari, ochiq jamiyat, milliy birdamlik*

56.O‘zbekiston Respublikasining Yangi tahrirdagi Konstitutsiyasining umumxalq tomonidan qabul qilinishi (2023 y. 30 aprel).

Tayanch iboralar: *Konstitutsiya, qo‘shimchalar kiritish, inson huquqlari, demokratiya, erkinlik, barqarorlik, tenglik va taraqqiyot*

57.Yangi O‘zbekistonda xalqchil va insonparvar davlat qurishning ijtimoiy-siyosiy ahamiyati

Tayanch iboralar: *virtual qabulxonalar, Inson qadrini yuksaltirish, erkin fuqarolik jamiyat, OAVlar, веб-сайтлар ҳамда ижтимоий тармоqlar*

58.Prezident Sh.M. Mirziyoyev rahbarligida siyosiy islohotlarning mazmun-mohiyati.

Tayanch iboralar: *konstitutsiyaviy islohot, xalq bilan muloqot, parlament faoliyati, demokratiya, ochiqlik siyosati, fuqarolik jamiyati.*

59.2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha Harakatlar strategiyasi.

Tayanch iboralar: *Суд ҳокимияти, суднинг нуфузини ошириши, суд тизимини демократлаштириши ва такомиллаштириши, Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, Иқтисодиёт, Давлат ва жамият, Ижтимоий соҳа, Хавфсизлик, миллатларaro тотувлик ва диний бағрикенглик*

60.O‘zbekistonda inson huquqlarini kafolatlash bo‘yicha amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy yo‘nalishlari nimalardan iborat?

Tayanch iboralar: *huquqlar, erkinliklar, inson huquqlari, islohotlar, kafolat, asosiy yo‘nalishlar*

61.Shavkat Mirziyoyev Yangi O‘zbekiston me‘mori

Tayanch iboralar: *Yangi O‘zbekiston g‘oyasi, Inson qadri ustuvorligi tamoyili, Ochiq va xalqparvar siyosat, Sud-huquq islohotlari, “Inson – jamiyat – davlat” tamoyili,*

62.O‘zbekiston Respublikasining xalqaro reyting va indekslardagi o‘rnini oshirishda to‘siq bo‘layotgan muammolarni bartaraf etish yuzasidan olib borilayotgan chora-tadbirlar.

Tayanch iboralar: *Xalqaro reyting va indekslar haqida ma’lumot, investitsiyaviy jozibadorlik, chet el investorlarining qiziqishini oshirish, Mamlakatlarga xos xatarlarni tasniflash, Iqtisodiy erkinlik, Logistika samaradorligi, Biznes yuritish.*

63.Shaxs qadr-qimmatini ta‘minlash bo‘yicha qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarning jamiyat rivojiga ta’siri qanday?

Tayanch iboralar: *shaxs qadr-qimmat, huquqiy hujjatlar, ta’sir, jamiyat rivoji, vijdon erkinligi*

64.1989-yil 21-oktaybrdagi O‘zbek tiliga davlat tili maqomini berilishi qanday jarayonlarga yo‘l ochdi?

Tayanch iboralar: *Davlat tili maqomi, Milliy o‘zlikni anglash kuchayishi, Milliy qadriyatlarning bostirilishi,*

65.O‘zbekiston Respublikasi uchun ustuvor bo‘lgan xalqaro reyting va indekslar bo‘yicha samaradorlikning eng muhim ko‘satkichlarini ko‘tarish uchun mas’ul tashkilotlar va ularning faoliyatini kuchaytirish borasida qilinayotgan ishlar.

Tayanch iboralar: *xalqaro reyting va indeks, tinchlik va xavfsizlik, xorijiy investorlar, xalqaro iqtisodiy munosabatlar, Inson salohiyati rivojlanishi indeksi, Transchegaraviy investitsiyalash indikatorlari, to‘g‘ridan to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarni tartibga solish indeksi, to‘g‘ridan to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar uchun jozibadorlik indeksi*

66. Besh tashabbus yoshlar uchun imkoniyat

Tayanch iboralar: *Ijodkorlikni rivojlantirish, san’atga jalb qilish, madaniy muhitni kuchaytirish.*

67. Sovet hokimiyatining zo‘ravonlik siyosati mamlakatimizning ma‘naviy qaysi jihatlariga salbiy ta‘sir o‘tkazdi?

Tayanch iboralar: *Diniy erkinliklarning cheklanishi, O‘zlikni anglashning susayishi, Ma‘naviyatga bosim, Mustamlakachilik siyosati, Qatag‘onlar.*

68.O‘zbekiston Respublikasining xalqaro reyting va indekslardagi o‘rnini yaxshilash borasida olib borilayotgan ishlar.

Tayanch iboralar: *PF-5687-son Farmon, xorijiy reyting agentliklari bilan hamkorlik, Xalqaro reyting va indekslar bilan ishlash departamenti, Xalqaro reyting va indekslar bilan ishlash departamenti, Xalqaro reyting va indekslar bilan ishlash boshqarmalari.*

69.Sud-huquq tizimidagi liberallashtirish jarayonlari fuqarolarning huquq va erkinliklarini himoyalashga qanday xizmat qilmoqda?

Tayanch iboralar: *sud-huquq tizimi, liberallashtirish, fuqarolarning huquqlari, himoya mexanizmlari, jinoiy javobgarlik, mamuriy javobgarlik*

70.O‘zbekiston tashqi siyosatining asosiy prinsiplari nimalardan iborat?

Tayanch iboralar: *Suverenitet va hududiy yaxlitlik, Ichki ishlariga aralashmaslik, Teng huquqlilik va o‘zaro manfaatdorlik, Xalqaro huquq normalariga amal qilish.*

71.O‘zbekiston iqtisodiy va madaniy hayotida ro‘y berayotgan o‘zgarishlarning xalqaro reyting va indekslarda aks etishi.

Tayanch iboralar: *PQ-246-son Qaror, global pandemiya, Iqtisodiy erkinlik indeksi, Ayollar, biznes va qonun, Oila va xotin-qizlar qo‘mitasi, Harakatlanish erkinligi, Tadbirkorlik va Mulkka egalik qilish ko‘rsatkichlari*

72.Inson huquqlari bo‘yicha milliy institutlar (Ombudsman, Inson huquqlari markazi) faoliyatining takomillashtirilishi qanday natijalar bermoqda?

Tayanch iboralar: *deklaratsiya, Ombudsman, milliy institutlar, faoliyat samaradorligi, inson huquqlari*

73.Yangi O‘zbekistonda olib borilayotgan Inson Qadri siyosatining mohiyati nimalarda namoyon bo‘ladi?

Tayanch iboralar: *“Inson – jamiyat – davlat” tamoyili, Huquq va erkinliklar ustuvorligi, Qonun ustuvorligi va odil sudlov, Ijtimoiy adolat.*

74.O‘zbekiston ijtimoiy-siyosiy o‘zgarishlarning xalqaro reyting va indekslarda aks etishi.

Tayanch iboralar: *xalqaro reyting va indeks, tinchlik va xavfsizlik, xorijiy investorlar, xalqaro iqtisodiy munosabatlar, Global raqobatbardoshlik indeksi, Biznesni yuritish yengilligi indeksi, Iqtisodiy erkinlik indeksi, Sanoat raqobatbardoshlik indeksi, Inson salohiyati rivojlanishi indeksi*

75.Aholi, ayniqsa yoshlar o‘rtasida inson huquqi madaniyatini oshirishda ta‘lim-tarbiya tizimi qaysi vazifalarni bajaradi?

Tayanch iboralar: *inson huquqi madaniyati, yoshlar, ta‘lim-tarbiya tizimi, vazifalar, erkinliklar, huquqlar, burchlar*

76.Besh tashabbus yoshlar uchun imkoniyat

Tayanch iboralar: *Ijodkorlikni rivojlantirish, san‘atga jalb qilish, madaniy muhitni kuchaytirish.*

77.Xalqaro reyting va indekslar to‘g‘risida tushucha bering.

Tayanch iboralar: *Global raqobatbardoshlik indeksi, Biznesni yuritish yengilligi indeksi, Iqtisodiy erkinlik indeksi, Sanoat raqobatbardoshlik indeksi, Inson salohiyati rivojlanishi indeksi, Transchegaraviy investitsiyalash indikatorlari, to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarni tartibga solish indeksi*

78.Yangi O'zbekistonda ijtimoiy sohani rivojlantirishda "inson qadri" tamoyili qanday mazmunda talqin etilmoqda?

Tayanch iboralar: *Yangi O'zbekiston, inson qadri, tamoyil, ijtimoiy siyosat, talim, sog'liqni saqlash*

79.Bugungi kunda O'zbekistonda faoliyat yurituvchi siyosiy partiyalar tarixi haqida fikr yuritin?

Tayanch iboralar: *Ko'ppartiyaviylik tizimi shakllanishi (1991–1995), Demokratik islohotlar jarayoni, Yangi davr: siyosiy tizimni modernizatsiya qilish, Siyosiy partiyalarning yoshlar bilan ishlashi.*

80.Prezident tashabbuslari asosida xalqaro maydonda O'zbekistonning nufuzi qanday oshmoqda?

Tayanch iboralar: *tinchlik siyosati, mintaqaviy hamkorlik, BMT minbaridagi tashabbuslar, ekologiya, Orolbo'yi dasturi, tashqi siyosiy ishonch.*

81.Ijtimoiy himoya tizimini modernizatsiya qilish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy yo'nalishlari nimalardan iborat?

Tayanch iboralar: *ijtimoiy himoya, modernizatsiya, islohotlar, ustuvor yo'nalishlar*

82.Yangi O'zbekistonda ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar? mohiyati nimalardan iborat?

Tayanch iboralar: *Ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, "Inson kapitali"ni rivojlantirish, Maktabgacha ta'lim qamrovi (70→80–100%) oshirish, "Ilk qadam", "Barkamol avlod", "Temurbeklar maktabi" loyihalari, 11 yillik ta'limning tiklanishi.*

83.Ta'lim tizimidagi islohotlarning "Yangi O'zbekiston" taraqqiyotidagi o'rni. "Yangi O'zbekiston – Uchinchi Renessans sari" g'oyasining ma'naviy-axloqiy asoslari

Tayanch iboralar: *oliy ta'lim islohoti, dual ta'lim tizimi, xorijiy hamkorlik, yoshlar siyosati, ma'rifat, ilm-fan, innovatsiya, milliy o'zlik, ma'naviy tiklanish.*

84.Aholining ijtimoiy zaif qatlamlarini qo'llab-quvvatlashda "Yangi O'zbekistonning ijtimoiy davlat" konsepsiyasi qanday o'rin tutadi?

Tayanch iboralar: *ijtimoiy davlat, zaif qatlamlar, qo'llab-quvvatlash, konsepsiya, temir daftar, ayollar daftari*

85.Demokratik davlatning ijtimoiy-siyosiy belgilari?

Tayanch iboralar: *Xalq hokimiyatchiligi, Konstitutsiyaviylik va qonun ustuvorligi, Hokimiyatlar bo'linishi (qonun, ijro, sud), Ko'ppartiyaviylik va siyosiy pluralizm, Erkin saylovlar, So'z va matbuot erkinligi.*

86.Iqtisodiy sohada amalga oshirilayotgan islohotlar va ularning samarasi.

Tayanch iboralar: *erkin bozor iqtisodiyoti, soliq islohotlari, investitsiya muhiti, eksport salohiyati, raqamli iqtisodiyot, tadbirkorlikni rivojlantirish*

87.Ta'lim, sog'liqni saqlash va uy-joy siyosatidagi zamonaviy islohotlar jamiyat farovonligiga qanday ta'sir ko'rsatmoqda?

Tayanch iboralar: *ta'lim, sog'liqni saqlash, uy-joy siyosati, farovonlik*

88. OAV nima uchun IV-hokimiyat?

Tayanch iboralar: *Demokratiyaning asosiy institutlaridan biri, Jamoatchilik nazorati vositasi, Hokimiyatlar faoliyatining ochiqligi va shaffofligi, Axborot erkinligi, Ommaviy fikrni shakllantirish.*

89. Bugungi globallashuv davrining yoshlar ta'lim-tarbiyasiga ta'siri?

Tayanch iboralar: *Dunyo darajasidagi ta'lim standartlariga moslashuv, Axborot olish imkoniyatining kengayishi, Yoshlar ishlari agentligi.*

90. Yangi O'zbekistonda raqamlashtirish jarayonlari ijtimoiy xizmatlar sifatini oshirishda qanday imkoniyatlar yaratmoqda?

Tayanch iboralar: *raqamlashtirish, ijtimoiy xizmatlar, sifatni oshirish, innovatsiya*

91. O'zbekistonda parlament tizimi Oliy Majlisning kelib chiqish tarixi va oxirgi o'zgarishlar nimalarda kuzatilmoqda?

Tayanch iboralar: *2005-yil – ikki palatali parlament (Qonunchilik palatasi va Senat), Demokratik institutlarning mustahkamlanishi, 2023-yil Konstitutsiyaviy islohotlari, Parlament vakolatlarining kengaytirilishi, Deputatlar javobgarligi va ochiqligi oshishi.*

92. OAV nima uchun IV-hokimiyat?

Tayanch iboralar: *Demokratiyaning asosiy institutlaridan biri, Jamoatchilik nazorati vositasi, Hokimiyatlar faoliyatining ochiqligi va shaffofligi, Axborot erkinligi, Ommaviy fikrni shakllantirish.*

93. Yangi O'zbekistonda ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan tub o'zgarishlarning asosiy maqsadi nimadan iborat?

Tayanch iboralar: *ta'lim islohotlari, tub o'zgarishlar, Yangi O'zbekiston, maqsad, ta'limni hususiy lashtirilishi*

94. Bugungi globallashuv davrining yoshlar ta'lim-tarbiyasiga ta'siri?

Tayanch iboralar: *Dunyo darajasidagi ta'lim standartlariga moslashuv, Axborot olish imkoniyatining kengayishi, Yoshlar ishlari agentligi.*

95. O'zbekistonda parlament tizimi Oliy Majlisning kelib chiqish tarixi va oxirgi o'zgarishlar nimalarda kuzatilmoqda?

Tayanch iboralar: *2005-yil – ikki palatali parlament (Qonunchilik palatasi va Senat), Demokratik institutlarning mustahkamlanishi, 2023-yil Konstitutsiyaviy islohotlari, Parlament vakolatlarining kengaytirilishi, Deputatlar javobgarligi va ochiqligi oshishi.*

96. Sog'liqni saqlash tizimining modernizatsiya qilinishi aholining hayot sifati va sog'lom umr ko'rish davomiyligiga qanday ta'sir ko'rsatmoqda?

Tayanch iboralar: *sog'liqni saqlash, modernizatsiya, hayot sifati, sog'lom umr*

97. Iqtisodiy sohada amalga oshirilayotgan islohotlar va ularning samarasi.

Tayanch iboralar: *erkin bozor iqtisodiyoti, soliq islohotlari, investitsiya muhiti, eksport salohiyati, raqamli iqtisodiyot, tadbirkorlikni ривожлантнруиш.*

98. Demokratik davlatning ijtimoiy-siyosiy belgilari?

Tayanch iboralar: *Xalq hokimiyatchiligi, Konstitutsiyaviylik va qonun ustuvorligi, Hokimiyatlar bo'linishi (qonun, ijro, sud), Ko'ppartiyaviylik va siyosiy*

pluralism, Erkin saylovlar, So‘z va matbuot erkinligi.

99. Turizm sohasida joriy etilgan yangi yondashuvlar O‘zbekistonning xalqaro turistlar uchun jozibadorligini qanday oshirmoqda?

Tayanch iboralar: *turizm islohotlari, yangi yondashuvlar, xalqaro jozibadorlik, rivojlanish, ekoturizm*

100. Ta’lim tizimidagi islohotlarning “Yangi O‘zbekiston” taraqqiyotidagi o‘rni. “Yangi O‘zbekiston – Uchinchi Renessans sari” g‘oyasining ma’naviy-axloqiy asoslari

Tayanch iboralar: *oliy ta’lim islohoti, dual ta’lim tizimi, xorijiy hamkorlik, yoshlar siyosati, ma’rifat, ilm-fan, innovatsiya, milliy o‘zlik, ma’naviy tiklanish.*

Nomzodlarni bilimini baholash

Baholash mezonlari	Maksimal ball
Savollarga aniq va to‘liq javob berish	40 ball
Tarixiy bilim va faktlarni to‘g‘ri bayon etish	20 ball
Tahliliy fikrlash va mustaqil xulosa chiqarish	20 ball
Mantiqiy izchillik va tizimli bayon	10 ball
Nutq madaniyati va akademik uslub	10 ball
Jami	100 ball

Foydalanilgan adabiyotlar

Mazkur fan bo'yicha asosiy o'quv adabiyotlar talabalarning O'zbekiston tarixini chuqur va tizimli o'rganishi, tarixiy jarayonlarni ilmiy asosda tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

1. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti I.A. Karimov. "Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q" asarida tarix fanini rivojlantirishga doir konseptual g'oyalar va ularning ahamiyati.

2. Sh.M. Mirziyoyev. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi". Konstitutsiya qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan ma'ruza. Xalq so'zi, 2016-yil 8-dekabr.

3. I.A. Karimov. Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi. Toshkent: O'zbekiston, 2010.

4. Sh.M. Mirziyoyev. Yuqoridagi ma'ruza (2-bandga mos takroriy manba sifatida).

5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni: "2017–2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida" (2017-yil 7-fevral).

6. Stefan Prisner. "O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi BMT tizimi uchun yangilikdir". Kun.uz, 2017.

7. UNESCO vakili fikrlari: Harakatlar strategiyasi ochiqligi haqida. Kun.uz, 2017.

8. O'quv yurtlarida o'qitishning zamonaviy usullari. O'quv-uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2002.

9. Yusupov R.K. Tarixni o'qitish uslubi. Samarqand universiteti, 2001.

10. Taylaqov N. Ta'limda zamonaviy axborot texnologiyalarining o'rni. Xalq ta'limi, 2005.

11. Yusupov F. O'qituvchi tayyorgarligini oshirishning pedagogik-psixologik jihatlari. Xalq ta'limi, 2005.

TARIXIY MANBALAR VA ILMIY ASARLAR

12. "Avesto" – tarixiy manba sifatida.

13. O'zbekistonda ilk davlatlarning shakllanishi va rivojlanishi.

14. Imom al-Buxoriy. "Al-Jome' as-Sahih".

15. Narshaxiy. "Buxoro tarixi".

16. Markaziy Osiyo allomalari va jahon sivilizatsiyasi.

17. Amir Temur. "Temur tuzuklari".

18. Temuriylar davrida ilm-fan va madaniyat.

19. Jaloliddin Manguberdi jasorati.

20. Alisher Navoiy hayoti va faoliyati.

21. Buxoro, Xiva va Qo'qon xonliklari tarixi.

22. Turkiston jadidchiligi g'oyalari.

23. Ikkinchi jahon urushi va O'zbekiston hissasi.

24. 1950–70-yillar ekologik muammolar va paxta yakkahokimligi.

25. O‘zbekiston mustaqillik davri taraqqiyoti.

QO‘SHIMCHA ADABIYOTLAR

26. Murtazayeva R.X. va boshqalar. O‘zbekiston tarixi. Toshkent: Yangi asr avlodi, 2005.

27. Murtazayeva R.X. va boshqalar. O‘zbekiston tarixi. O‘quv qo‘llanma. Akademiya, 2010.

28. Eshov B.J. O‘zbekistonda davlat va mahalliy boshqaruv tarixi. 2012.

29. Eshov B., Odilov A. O‘zbekiston tarixi (I jild). 2014.

30. O‘zbekiston tarixi (II jild). Mualliflar jamoasi, 2015.

ILMIY VA NAZARIY MANBALAR

31. I.A. Karimov. Tarixiy xotirasiz kelajak yo‘q. 1998.

32. I.A. Karimov. Yuksak ma‘naviyat – yengilmas kuch. 2008.

33. I.A. Karimov. O‘zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. 2011.

34. Sh.M. Mirziyoyev. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekistonni barpo etamiz. 2016.

35. Sh.M. Mirziyoyev. Tanqidiy tahlil, qat‘iy tartib-intizom. 2017.

36. Sh.M. Mirziyoyev. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlari. 2017.

37. Sh.M. Mirziyoyev. Buyuk kelajagimizni xalq bilan birga quramiz. 2017.

INTERNET MANBALARI

38. Xalq so‘zi gazetasi — www.info.xs.uz

39. Turkiston gazetasi — www.turkiston.sarkor.uz

40. Ma‘rifat jurnali — www.ma‘rifat.uz

41. Jamiyat va boshqaruv jurnali — www.rzult.academy.freenet.uz

42. Moziydan sado jurnali — www.moziy.dostlink.net

43. www.ziynet.uz